

**LETNI NAČRT
NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
ZA LETO 2023**

Medvode, november 2022

1. Poslanstvo, strategija in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom knjižničnega gradiva

Knjižnica Medvode kot splošna knjižnica svoje dejavnosti usmerja h kulturi, izobraževanju, informiranju, razvijanju pismenosti prebivalstva, vseživljenjskemu učenju ter k promociji bralne kulture in bralne pismenosti vseh prebivalcev. Bistvo našega poslovanja kot splošne knjižnice je naša knjižnična zbirka, s katero uresničujemo svoje poslanstvo, kot javni zavod pa aktivno sodelujemo v korist posameznika in družbe v celoti. Uporabnikom želimo zagotoviti raznovrstno knjižnično gradivo, s katerim odražamo kulturo okolja, v katerem Knjižnica Medvode deluje, ter s tem zadovoljevati potrebe potencialnih uporabnikov po vsakovrstnih informacijah. Knjižnica Medvode tako z delovanjem na vseh teh različnih področjih prebivalcem občine ter svojim uporabnikom ponuja enake možnosti ter spodbuja ustvarjalnost, omogoča socialne stike ter medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj, kar pripomore h kvalitetnejši osebnotnemu razvoju posameznikov ter splošnemu napredku lokalne skupnosti.

Načrtovanje letnega nakupa knjižničnega gradiva je namenjeno zadovoljitvi potreb vseh uporabnikov, tako aktivnih kot potencialnih. Cilji nakupa, kjer upoštevamo tudi sofinancerje so:

- splošna dostopnosti raznovrstne in kakovostne založniške produkcije v knjižnični mreži slovenskih splošnih knjižnic,
- kakovostna knjižnična zbirka, njena aktualnost in prilagojenost ugotovljenim potrebam okolja ter ciljem kulturne politike,
- posodabljanje knjižnične zbirke s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih vrst, oblik in dostopnosti, elektronskih in zvočnih knjig v slovenskem jeziku,
- približevanje strokovnim priporočilom o sestavi in obsegu knjižničnih zbirk.

Knjižnica se zavzema za širitev izposoje gradivak v čim širšem krogu potencialnih uporabnikov, jim zagotavlja iskanje informacij in dostop do vseh ostalih dejavnosti, ki jih organizira.

2. Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

Izgradnja knjižnične zbirke je načrtovan proces pridobivanja in izločanja knjižničnega gradiva, katerega cilj je učinkovita in kakovostna knjižnična zbirka, ki nastaja v daljšem časovnem obdobju v skladu s potrebami vseh prebivalcev okolja, ki jim je namenjena naša knjižnica. Poleg vizije in poslanstva pa načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva usmerjajo naslednji zakoni in predpisi:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda *Knjižnica Medvode* (Uradni list RS, št. 103/08),
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003, 70/08 in 80/12)

- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028). Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, Ljubljana, 2017,
- Letni načrt nakupa gradiva *Knjižnice Medvode*,
- Strateški načrt *Knjižnice Medvode*.

Knjižnica organizira različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture ter informacijske pismenosti. Poleg primarne dejavnosti - izposoje gradiva na dom, skušamo uveljaviti skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika, razvoj bralne kulture ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva.

Tudi v letu 2023 smo zavezani k veljavnim strokovnim priporočilom ter upoštevanju analize okolja in uporabnikov, zato načrtujemo nakup gradiva v razmerju 50 % strokovnega in 50 % leposlovnega gradiva, ter 70 % gradiva za odrasle in 30 % gradiva za mladino in otroke. Poseben poudarek pri izboru in nakupu bomo poleg kakovostnemu leposlovnemu gradivu za otroke, mladino in odrasle, namenili tudi strokovnemu gradivu za odrasle ter poučnemu gradivu za otroke in mladino, saj moramo kot osrednja knjižnica svojim uporabnikom zagotavljati tudi kvaliteten in dovolj širok izbor te literature. Nadaljevali bomo tudi z gradnjo zbirke elektronskih knjig, ki so dostopne preko platforme Biblos, prav tako z enako intenzivnostjo kot smo to počeli zadnji dve leti, nadaljujemo z gradnjo zbirke zvočnih knjig.

3. Analiza in upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja, dopolnjevanje zbirke z gradivom za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanje enakosti zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja (informacijske, izobraževalne in kulturne potrebe)

Občina Medvode leži na prehodnem območju med Ljubljano, Škofjo Loko in Kranjem. Po statističnih podatkih ima na dan 1. 1. 2022 (SURS – Statistični urad Republike Slovenije) 16.645 prebivalcev. Knjižnica Medvode svojo knjižnično zbirko dopolnjuje z najrazličnejšimi vrstami gradiva s področja leposlovja, strokovnega in poljudnega gradiva, kot tudi gradiva s področja filma in glasbe. Pri nakupu gradiva se odločamo glede na uveljavljenost in aktualnost avtorja oziroma teme ali založbe, glede na literarno in estetsko vrednost gradiva, glede na potrebe in interese naših uporabnikov ter okolja, glede na zastopanost tematskega področja z določeno literaturo. Poseben pomen pa pripisujemo tudi kvaliteti gradiva ter vsebini, ki jo gradivo ponuja, vsekakor pa tudi ceni.

V občini Medvode deluje Vrtec Medvode, v katerega je vključenih 688 predšolskih otrok, ter štiri osnovne šole (OŠ Medvode, OŠ Smlednik, OŠ Pirniče in OŠ Preska), v katere je vključenih 1.647 otrok.

V občini Medvode je tudi Dom starejših občanov v naselju Zbilje, ki ima 196 stanovalcev, ki prihajajo predvsem iz Medvod in bližnje okolice. V občini Medvode deluje tudi neprofitna, humanitarna organizacija Barka, ki uporabnikom nudi dnevno varstvo za ljudi z motnjami v duševnem razvoju. V občini deluje še Rahelin vrtec (Hiša otrok Montessori), Vzgojno izobraževalni zavod Frana Milčinskega v Valburgi ter Invalidsko društvo Kengurujček (za otroke s prirojenimi in pridobljenimi okvarami prebavnega trakta). Na področju občine Medvode deluje tudi bibliobus Mestne Knjižnice Ljubljana, ki se ustavlja na petih postajališčih v krajih Sora, Zbilje, Smlednik, Trnovec in v Centru starejših občanov v Medvodah. Zato nakup

gradiva v Knjižnici Medvode poteka po premišljenih in usklajenih transparentnih smernicah za zagotovitev raznolikih potreb svojih uporabnikov.

V Občini Medvode delujejo tudi najrazličnejša kulturna društva (Klub Jedro, KD Godba Medvode, KD Jakob Aljaž, KD Sejalec umetnosti, KD Simon Jenko, KUD Fofité, KUD Fran Saleški Finžgar Senica, KUD Jarem, KUD Otona Župančiča Sora, KUD Pirniče, KUD Smlednik, KUD Veselih umetnikov, KUD Zbilje, Zavod CCC), s katerimi se Knjižnica Medvode uspešno povezuje, saj odražajo kulturo lokalne skupnosti, ki jo knjižnica v svoji viziji in poslanstvu spodbuja s promocijo lokalnih umetnikov. V sodelovanju z njimi prirejamo najrazličnejše dogodke, ki odražajo kulturo naše lokalne skupnosti. Poleg kulturnih društev pa so v občini tudi športna, gasilska in upokojska društva. Analiza okolja in njene lokalne skupnosti vpliva na delovanje knjižnice in gradnjo knjižnične zbirke, ki je primarna naloga vsake splošne knjižnice. Prav zaradi vseh teh dejavnikov okolja Knjižnice Medvode nakup gradiva poteka po premišljenih in usklajenih transparentnih smernicah za zagotovitev raznolikih potreb uporabnikov.

Značilnosti in potrebe okolja, ki so predstavljene v strateškem načrtu knjižnice, upoštevamo pri oblikovanju knjižnične zbirke (starostna, izobrazbena in socialna struktura prebivalstva, analitično tudi po ciljnih skupinah: predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci, študentje, odrasli, starejši, brezposelni,...). Pri oblikovanju knjižnične zbirke prioriteto upoštevamo potrebe prebivalstva (predšolski otroci, osnovnošolci, brezposelni, kmetje, gospodinje, upokojenci), razvojne prioritete lokalne skupnosti (poselitvena politika, razvoj podjetništva, turizma, ...), ne smemo pa zanemariti aktualnih družbenih razmer (post covid, energetska in prehranska kriza...) ter številnih dejavnosti različnih lokalnih akterjev na področju kulture.

Knjižnica Medvode zagotavlja zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb okolja, ob tem pa se opira na podrobno analizo specifičnih potreb glavnih ciljnih skupin aktivnih in potencialnih uporabnikov Knjižnice Medvode, kjer so opredeljeni tudi podrobnejši vsebinski kriteriji za izbor gradiva in izgradnjo zbirke.

Informacijske potrebe občanov zadovoljujemo s ponudbo splošne informativne periodike v slovenskem jeziku, ponujamo gradivo z informacijami javnega značaja in z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo udeležnost v demokratičnih procesih.

Izobraževalne potrebe občanov zagotavljamo s ponudbo gradiva različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti. Gradivo je namenjeno širjenju obzorja in oblikovanju osebnih interesov, podpira šolske in obšolske obveznosti ter permanentno izobraževanje skozi celotno življenjsko obdobje.

Raziskovalnim potrebam občanov naslavljamo pozornost z izgradnjo domoznanske zbirke in z izborom ustreznega strokovnega gradiva, ki je zlasti namenjeno v podporo raziskovalnega dela v okviru seminarskih in zaključnih nalog v okviru šolskih programov.

Kulturne potrebe okolja zadovoljujemo z izgradnjo kvalitetnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje, nabavljamo kvalitetne glasbene posnetke in filme ter kvalitetno strokovno literaturo s področja umetnosti.

4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti

Knjižnica Medvode ustvarja pogoje za razvoj bralnih navad že pri otrocih v pred bralnim obdobju. V ta namen je razvila vrsto projektov za spodbujanje staršev, starih staršev, vzgojitelje in učiteljev, da otrokom čim več berejo. Tako najmlajši doživljajo branje kot prijetno doživetje, ki je povezano z vznemirljivimi zgodbami in ugodnim doživljanjem varnosti in bližine. Knjižnično zbirko gradimo tako, da šolarje zelo pozorno spremljamo skozi razvoj bralnih spretnosti, jih pri tem spodbujamo ter jim nato v vsakem razvojnem obdobju ponudimo njihovi starosti in interesom primerno knjigo. Pri izboru kvalitetnega leposlovja bralcem pomagamo tudi s pripravo izborov knjig v obliki priporočilnih razstav in seznamov (nagrajene in za različne literarne nagrade predlagane knjige; izbori iz posameznih nacionalnih literatur, kvalitetni žanrski izbori, aktivna promocija starejših kvalitetnih literarnih del...) Z nabavno politiko bomo v letu 2023 aktivno podpirali vse projekte, usmerjenne v promocijo branja in dvig bralne kulture. Nabavljali bomo knjige z velikimi tiskanimi črkami za prvo fazo učenja branja, knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti, zagotovili pester izbor kvalitetnih slikanic in tematsko raznolik izbor leposlovnih knjig za starostni skupini P in M ter na trgu iskali knjige za vse starostne stopnje, ki so primerne za mlade bralce z disleksijo.

Znotraj izbora leposlovnih knjig za odrasle bomo skrbeli za zastopanih različnih žanrov in različnih ravni zahtevnosti. Leposlovje za preživljanje prostega časa bo podvrženo preverjanju, ali ustreza v knjižnici postavljenim kriterijem kvalitete, posebno pozornost bomo posvetili izboru slovenskega leposlovja, publikacij v javnem interesu in literature z znakom kakovosti »zlata hruška«.

Z nakupom tujejezičnega gradiva bomo obnavljali fond svetovne literarne klasike v izvirnih jezikih, izmed sodobnih del pa bomo izbirali med kvalitetnimi nagrajenimi in za nagrade predlaganimi deli; nadaljevali bomo tudi iz zgradnjo zbirke jezikovno lažjih tujejezičnih del, primernih za učenje tujih jezikov. Naslove, ki se priporočajo v okviru projektov za vodeno promocijo branja, bomo nabavljali v povečanem številu izvodov.

Razvoj informacijske pismenosti bomo spodbujali z nakupom novih in posodobljenih izdaj enciklopedij, leksikonov, slovarjev ter z nakupom različnih priročnikov. Posebno pozornost bomo namenjali nakupu gradiva za področje računalniškega opismenjevanja in spodbujanje uporabe elektronskih gradiv ter kreativne rabe računalnika in interneta za otroke, poskrbeli pa bomo tudi za ažurno ponudbo informacij javnega značaja.

V letu 2023 bomo tako kot do sedaj organizirali različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture in informacijske pismenosti. Kot prioriteto poskušamo uveljaviti skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. Pripravljamo in izvajamo ustvarjalne delavnice, uganke, bralno značko za otroke, bralno značko za odrasle, tematske razstave, knjižne in literarne večere, biblio-pedagoške ure za vrtce, osnovne šole in različne zavode, če pa zaradi situacije vseh projektov ne bomo mogli izvesti, pa se bomo trudili, da jih bomo v čim večjem obsegu izvedli vsaj virtualno (<https://www.knjiznica-medvode.si/dejavnosti>).

5. Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

Pri izboru knjižničnega gradiva upoštevamo naslednje splošne kriterije:

- splošni interes,
- trajna vrednost ali le začasna pomembnost gradiva,
- aktualnost informacij, ki jih prinaša gradivo,
- zanesljivost in natančnost informacij v gradivu,
- jezik, v katerem je gradivo napisano, njegova razumljivost oziroma čitljivost,
- pomen gradiva za lokalno skupnost (domoznanstvo),
- uveljavljenost avtorja, založnika, ilustratorja, režiserja,
- kreativne, izobraževalne ali tehnične kvalitete,
- primernost glede na starostno stopnjo,
- oblika formata in možnost uporabe,
- cena in možnost dostopa na trgu,
- odnos do obstoječega gradiva v knjižnični zbirki.

Poleg omenjenih kriterijev pa bomo pri nakupu gradiva iz sredstev Ministrstva za kulturo tudi v letu 2023:

- uresničevali kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe vseh ciljnih skupin uporabnikov v lokalnem okolju,
- spodbujali, razvijali in širili informacijsko opismenjevanje,
- podpirali vseživljenjsko učenje in kakovostno izrabo prostega časa,
- gradili urejene zbirke domoznanskega gradiva za lokalne študije in
- izvajali dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture, ter dejavnosti za neformalno in formalno izobraževanje, informiranost, osebni ter osebni razvoj prebivalcev.

Tudi v letu 2023 bomo zagotavljali dostopnost zvočnih in e-knjig v slovenskem jeziku. Z nakupom gradiva se bomo skušali čim bolj približati standardom, ki priporočajo nakup knjižničnega gradiva za odrasle in mladino v razmerju 70 % : 30 % ter razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom 50 % : 50 %. Še naprej se bomo trudili, da bi našo knjižnično zbirko dopolnjevali z zbirko naših temeljnih del za posamezna strokovna področja s poudarkom na humanistiki. Glede na dostopnost bomo pri nakupu strokovnega gradiva skušali dopolnjevati posamezne skupine s področja uporabnih in naravoslovnih znanosti. V nakup želimo vključiti ponudbo kakovostnih izdaj ter na tak način seznanjali uporabnike knjižnice z vsemi novimi dosežki slovenske produkcije. Prebivalcem pa bomo še naprej nudili dostop do osnovnega izbora tekoče periodike

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične mreže

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Delež od celotnega nakupa	Odprtost / ur na teden ¹
		zaloga	načrtovan nakup		
Knjižnica Medvode	16.645	88.214	3.180	100 %	50

V letu 2023 torej načrtujemo nakup 3.180 enot knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih po povprečni ceni 21,00 EUR na enoto, 100 e-knjig po povprečni ceni 33,60 EUR ter 100 zvočnih knjig po povprečni ceni 14,40 EUR.

Pridobiti želimo 2.800 naslovov knjižničnega gradiva, od tega vsaj 30 % za otroke in mladino (do 840 naslovov) ter 70 % naslovov za odrasle (do 1.960 naslovov). Približno razmerje je izračunano na osnovi ocene okolja in aktivnih članov knjižnice ter potreb naših uporabnikov. Doseganje načrtovanega nakupa naslovov za otroke in mladino pa je povezano tudi z ustrežno ponudbo na trgu.

Načrtujemo nakup 107 izvodov tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska. Tako bomo našim uporabnikom ponuditi vsaj osnoven izbor slovenskih in tujih poljudnih revij, v skladu s povpraševanjem tudi skrben izbor strokovnih revij ter izbor časnikov za čitalnico.

6. Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Knjižnica Medvode svojo knjižnično zbirko dopolnjuje z najrazličnejšimi vrstami gradiva s področja leposlovja, strokovnega in poljudnega gradiva, kot tudi gradiva s področja filma in glasbe. To so knjige, brošure, časniki, časopisi, zemljevidi, notno gradivo ter multimedijski kompleti. Pri nakupu gradiva se odločamo glede na uveljavljenost in aktualnost avtorja oziroma teme ali založbe, glede na literarno in estetsko vrednost gradiva, glede na potrebe in interese naših uporabnikov ter okolja, glede na zastopanost tematskega področja z določeno literaturo. Poseben pomen pa pripisujemo tudi kvaliteti gradiva, relevantnosti in ažurnosti informacij (da vsebina ni zastarela) ter vsebini, ki jo gradivo ponuja, vsekakor pa tudi ceni.

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 50 %	Leposlovje 50 %	Skupaj 100%
Načrtovano	50 %	50 %	100 %

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30%	Odrasli 70-75%	Skupaj 100%
Načrtovano	30	70 %	100 %

7. Načrtovan obseg nakupa in zastopanost e-knjig v zbirki

Z nakupom e-knjig in zvočnih knjig želimo našim uporabnikom zagotoviti kvaliteten in aktualen izbor tudi v teh sodobnejših medijih. Menimo, da je zaradi situacije v državi in zato zgolj brezstične izposoje pomemben tudi ta vidik branja knjig.

Našim uporabnikom zagotavljamo uporabo računalniške podpore Biblos, kjer si lahko izposojajo e-knjige. V preteklosti smo si knjižnice dostop zagotavljale z letnim finančnim prispevkom, od leta 2022 pa se stroški delovanja sistema izposoje zaračunavajo tekoče: stroški so v ceni nakupa licenc, stroški so v ceni posamezne izposoje. V letu 2023 načrtujemo nakup vsaj 100 naslovov e-knjig, s katerimi bomo povečali obstoječo zbirko e-knjig. Zdi se nam, da ni dovolj zgolj možnost izposoje e-gradiva, ker so bile zadnja leta take prioritete na državni ravni, njegovo uporabo moramo spodbujati tudi v nadaljevanju. To pa lahko zagotovimo, če tudi v prihodnje gradimo našo zbirko e-knjig z dovolj pestro izbiro raznovrstnih vsebin, ki jih sedaj najdemo v vedno večji ponudbi.

8. Načrtovan obseg nakupa in zastopanost zvočnih knjig v zbirki

V letu 2020 smo se pridružili platformi za izposajo in nakup zvočnih knjig pri ponudniku Audibook, kjer smo do sedaj kupili tri letne pakete. Vsak letni paket vključuje 100 naslovov avdio knjig (licenc za izposajo), vsak po 52 izposoj, skupaj 5200 izposoj, ter enoletno naročnino za uporabo sistema Audibook knjižnice. Nakup letnega paketa načrtujemo tudi za leto 2023. Omenimo lahko, da so naši sodelavci sodelovali pri razvoju te storitve. Za pomoč pri razvoju smo se odločili, ker smo sledili željam mnogih uporabnikom, da zvočne knjige ne ostajajo dostopne zgolj slepim in slabovidnim ter osebam s težavami z vidom, za katere sicer skrbi specialna knjižnica. Zvočne knjige želimo ponujati vsem, ki veliko potujejo (vsak dan na delo ali službeno) ali morda opravljajo kakšno monotono manj zahtevno delo, ki si ga je mogoče popestriti s poslušanjem glasbe ali radia, in zakaj pa ne tudi s poslušanjem vsebin, ki so dostopne na zvočnih knjigah. Razvoj platforme Audibook je šel v smeri rešitev, ki so uporabnikom prijazne in varne in knjižničnega osebja dodatno ne obremenjujejo. To je celo slabo, saj knjižničarji sploh ne opazijo, da izposoja v resnici poteka. Naša naloga v tej razvojni stopnji storitve je gradnja privlačne zbirke zvočnih knjig, s katero se bo širil tudi krog uporabnikov, ter promocija storitve izposoje zvočnih knjig.

9. Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanj

Nakup gradiva izvajamo po veljavnih knjižničarskih normativih, ki jih usklajujemo s posebnostmi in potrebami našega okolja ter z željami in potrebami naših uporabnikov. Naša osnovna izhodišča pri načrtovanju nakupa so standardi za splošne knjižnice, število prebivalcev na območju delovanja knjižnice ter seveda višina finančnih sredstev, s katerimi razpolagamo. Poleg teh izhodišč pa bomo še naprej upoštevali tudi status in velikost knjižnice, število članov, število obiskovalcev, število izposojenega gradiva, strukturo uporabnikov, njihove potrebe, njihov izražen interes, posebnost geografskega okolja, zastopanost posameznih vsebin v dosednji zbirki, aktualnost in kakovost gradiva, stopnjo povpraševanja po gradivu, ustreznost medija in kvaliteto izdelave ter seveda ustrezno razmerje med ceno in pomenom vsebine. Prirast gradiva pa je seveda odvisen tudi od ustreznosti novih naslovov založniške produkcije,

zato lahko pride do odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanja. Največ odstopanj lahko nastane med izvajanjem letnega načrta, če pride do pomembnih podražitev na knjižnem trgu, katerim z načrtovanimi sredstvi financerjev ne moremo slediti. Odstopanja od strokovnih priporočil lahko nastanejo, če se tekom izvajanja letnega načrta pomembno spremeni ponudba gradiva za posamezne ciljne skupine uporabnikov.

10. Povezovanje z deležniki v okolju (medknjižnična izposoja, osrednja območna knjižnica, drugi tipi knjižnic) za izboljšanje vseh elementov knjižničnega sistema, promocija knjižničnih zbirk

Knjižnica Medvode je članica Združenja slovenskih splošnih knjižnic, zato se njeni strokovni delavci aktivno udeležujemo njihovih strokovnih srečanj in izobraževanj ter sodelujemo na srečanjih pod vodstvom osrednje območne knjižnice. V okviru območnosti sodelujemo z Mestno knjižnico Ljubljana, ki nam omogoča dostop do strokovnih izobraževalnih programov, sodelujemo pa tudi pri skupnih projektih. Prednosti sodelovanja v okviru območnosti nam tako zagotavlja oddaljen dostop do več podatkovnih zbirk, ki jih sicer sami ne moremo financirati, ter dostop do medknjižnične izposoje, zlasti do gradiva, ki v osrednjo območno knjižnico prihaja kot obvezni izvod.

Pridružujemo se najrazličnejšim projektom Mestne knjižnice Ljubljana, eden vidnejših je »Poletavci – poletni bralci« ter »Naj Poletavci«, udeležujemo pa se tudi njihovih aktualnih strokovnih srečanj.

Knjižnično zbirko promoviramo z najrazličnejšimi dogodki in prireditvami za otroke v medsebojnem sodelovanju z vrtci in šolami. Skupaj z medvoškimi javnimi zavodi, društvi in posamezniki, pripravljamo različne prireditve, sodelujemo z *Javnim zavodom za kulturo in mladino* (poletno počitniško varstvo otrok, skupne ustvarjalne delavnice, računalniško opismenjevanje starejših, najrazličnejše razstave). Za otroke je ob izposoji knjig zelo privlačna tudi naša izposoja igrač. Naši večeri so zapolnjeni z različnimi prireditvami za odrasle in termini so zasedeni že vsaj leto vnaprej. Velika ponudba/povpraševanje s strani ustvarjalcev za organizacijo dogodkov v naši knjižnici dokazuje, da smo privlačno središče za občane in tudi druge obiskovalce. Organiziramo knjižne čajanke, potopise, literarne večere, domoznanske večere, razstave, različna predavanja, ustvarjalne delavnice za odrasle in podobno. Povezujemo se tudi z Društvom za varovanje okolja in pomoč živalim v stiski ter ob izbranem knjižničnem gradivu izvajamo izobraževalne delavnice v knjižnici. Knjižničarji sodelujemo tudi na spletnem portalu *Dobreknjige.si*, portalu *Kamra*, v knjižnici postavljamo tematske razstave (glede na aktualne dogodke), promoviramo novosti ter organiziramo najrazličnejše delavnice informacijskega opismenjevanja, ustvarjalne delavnice, povezujemo se z občinskim *glasilom Sotočje*, kjer objavljamo najrazličnejše članke o knjižnici in o naših dejavnostih ter seznanjamo uporabnike s knjižnimi novostmi. K promociji kulturno-informacijskega delovanja našega zavoda v sami občini pripomore tudi sodelovanje s Televizijo Medvode in *Radiem Sora*, ki redno spremljata delovanje naše knjižnice, e-Medvode (*TIC Medvode*), promoviramo pa se tudi z aktualnimi objavami na družabnih spletnih omrežjih - FB, Twitter, Instagram in You Tube. Za določene dogodke se izdelajo plakati in promocijski material, promoviramo pa se tudi na

spletnih poštnih obvestilih MailChimp. *Knjižnica Medvode* se vsako leto trudi zagotavljati čim bolj zanimive aktualne dejavnosti, ki bi našim uporabnikom nudile čim bolj kakovosten osebnostni in kulturni razvoj, z občutkom strpnosti, tolerance in demokracije.

NAČRT NAKUPA AKTUALNEGA KAKOVOSTNEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA S SREDSTVI MINISTRSTVA ZA KULTURO

1. Načrtovan obseg nakupa novih knjig

V nakup želimo vključiti ponudbo kakovostnih izdaj ter na tak način seznanjali uporabnike knjižnice z vsemi novimi dosežki slovenske produkcije, kakovostnega leposlovnega gradiva za odrasle, otroke in mladino, strokovnega gradiva za odrasle ter poučnega gradiva za otroke in mladino. Z nakupom gradiva se bomo skušali čim bolj približati standardom, ki priporočajo nakup knjižničnega gradiva za odrasle in mladino v razmerju 70 % : 30 % ter razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom 50 % : 50 %. Še naprej se bomo trudili, da bi našo knjižnično zbirko dopolnjevali z zbirko naših temeljnih del za posamezna strokovna področja s poudarkom na humanistiki.

Poudarek pri nakupu gradiva s sredstvi ministrstva bo torej na zagotavljanju dostopnosti kakovostne slovenske založniške produkcije. Prednost pri nakupu pa bo imela izvirna slovenska in prevodna literatura, tako humanistična kot tudi strokovna, kar bo vsekakor pripomoglo k kakovosti naše zbirke, seveda pa se bomo prilagajali tudi potrebam našega lokalnega okolja. Zdi se nam pomembno, da se izgradnja zbirke elektronskih in zvočnih knjig nadaljuje vsaj s tempom preteklih let, čeprav financer ne določa natančnega obsega sredstev za ta namen.

Preglednica 2: Podatki o številu naslovov in izvodov/licenc aktualnega kakovostnega knjižničnega gradiva:

Knjige ⁴	Število		Stroški v evrih
	naslovov	izvodov/licenc	
- leposlovje za odrasle	240	180	4.050
- strokovne knjige za odrasle	200	170	3.510
- leposlovje za otroke in mladino	100	90	1.620
- poučno gradivo za otroke in mladino	90	80	1.620
- e-knjige	100	100	3.325
- zvočne knjige	100	100	1.520
- neknjižno gradivo na fizičnih nosilcih	50	50	1.000

Preglednica 3: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – leposlovje za odrasle

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odrptost / ur na teden ²
Knjižnica Medvode	180	50

² Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS št. 29/03) v svojem 13. členu opredeljuje minimalni obseg obratovalnega časa knjižnice, ki je za posamezno vrsto knjižnic:

- osrednja in osrednja območna: 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur,
- krajevna knjižnica: 4 ure tedensko (do 2000 prebivalcev), 15 ur tedensko (do 6000 prebivalcev), 4 ure dnevno, 5 dni v tednu (nad 6000 prebivalcev).

Preglednica 4: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – strokovne knjige za odrasle⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ⁵
Osrednja knjižnica		
Knjižnica Medvode	170	50

Preglednica 5: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – leposlovje za otroke in mladino⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ⁵
Osrednja knjižnica		
Knjižnica Medvode	90	50

Preglednica 6: Podatki o razporeditvi knjig v knjižnični mreži – poučne knjige za otroke in mladino⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden ⁵
Osrednja knjižnica		
Knjižnica Medvode	80	50

2. Načrt dejavnosti za promocijo branja knjig, kupljenih s sredstvi MK

Knjižnica v svoji viziji in poslanstvu poleg vseh dejavnikov, ki jih za vzpodbujanje branja in promocijo kakovostnega branja pogloblja, seveda daje poudarek tudi na izboru kvalitetnih in kakovostnih knjig, ki ga promoviramo na najrazličnejše načine. (<https://www.knjiznica-medvode.si/dejavnosti>). Kot prioriteto bomo še naprej uveljavljali skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika ter povečevanje ravni izobrazbe in bralne pismenosti prebivalstva. V letu 2023 bomo tako kot do sedaj organizirali različne oblike dejavnosti.

Najmlajšim uporabnikom knjižnice bomo tudi v prihodnje nudili vrsto dejavnosti, ki so v naši knjižnici že uveljavljene. Še naprej se bomo osredotočali na promocijo branja v predšolskih ustanovah, kjer bomo poleg že uveljavljene bralne značke Medvodko bere, opravljali tudi bibliopedagoške dejavnosti v vrtcih in osnovnih šolah. Še naprej bomo promovirali bralno značko za odrasle ter projekt družinskega branja Medvoška knjižna transversala. Kvalitetne leposlovne kot tudi strokovne knjige promoviramo tudi na literarnih večerih, poseben poudarek je na gradivu, ki je aktualno pri naših uporabnikih. Zanimanje za kakovostno literaturo širimo tudi izven zidov knjižnice, ko sodelujemo pri projektih drugih organizatorjev v občini

(Medvoški kulturni festival, Teden vseživljenjskega učenja, Teden mobilnosti, Evropski teden športa, Pravljični december ...). Ker se vse več dejavnosti, ki niso direktno povezane z izposajo knjig, pa vendar pomembno vplivajo na vedenje o naši ponudbi knjižničnega gradiva, seli v spletno okolje, zato bomo še naprej z uporabniki komunicirali preko spletnih orodij in družbenih omrežij (preko domače spletne strani, Facebooka, Twitterja ter z rednimi objavami video in avdio posnetkov na YouTube ter s fotografijami na Pinterestu. V podporo tem virtualnim orodjem je tudi naša sodobna spletna stran, ki je s svojimi vsebinami pomembna osnova za promocijske aktivnosti na družabnih omrežjih. Pomembna za promocijo kakovostnega branja je tudi povezava s TV Medvode, nepogrešljivo pa je tudi sodelovanje z občinskim časnikom Sotočje, kjer njihove bralce spodbujamo in navdušujemo za kakovostno branje.

Pripravila: dr. Petra Samec Stefančič

Direktor: mag. Igor Podbrežnik